

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
da umom naslednjega dne ter stane
celotno 150 K, polletno 90 K,
celoletno 45 K, mesečno 15 K.
Inserati po dogovoru. Pri vsakratni
objavi popusta.

Naravn. se pri upravi "TABOR",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje.
Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priliko, dno. Tele-
fon št. 24. BILŠ poštnoštevilka
razen slov. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, nedelja 6. februarja 1921

Številka: 29.

Ideal, za katerega se je naš narod boril.

Govor ministra dr. Trifkovića v ustavnem odboru. — Blamaža klerikalcev in zajedničarjev.

Po izmenjavi ratifikacij.

Maribor, 5. februarja.

Na Svečnico se je izvršil v Consulti
zgodovinski dogodek izmenjave ratifika-
cijskih listin rapalske pogodbe. Italijo je
zastopal grof Sforza, našo državo pa naš
rimski poslanik Antonijević. S tem je
formelno zaključen oni veliki jadranski
spor med imperijalistično Italijo in mlado
državo Jugoslovenov, ki je nad dve leti
zanimal in razburjal vesoljni svet in ki
je od časa do časa pretel, da zaneti v
srednji Evropi nova grozna krvoprelitja.

Za nas je ta dogodek zadnja kaplja
pelina v čašo našega narodnega trplje-
nja; a še mnogo bolj je grenak ta do-
godek za onih naših šestero stotisočev
bratov, ki so ostali onkraj Alp v itali-
janski sužnosti. Ako hočemo spoznati
vso bol, ki se je zagrizla v srca teh ne-
srečnih, moramo prečitati proglas, kate-
rega je izdalo v četrtek na primorsko
jugoslovensko ljudstvo politično društvo
„Edinost“ v Trstu, v katerem pravi med
drugim: „Razočaranje in trpljenje sta
nas pregledboko ranila. Korenine bodo
naprej poganjale, rane naprej krvavele:
glas protesta v naših srcih ne utihne
nikdar!“

Toda po podpisu rapalske pogodbe
ni bilo več mogoče spremeniti ničesar,
in čimprej se je izmenjava izvršila, tem-
bolje je, kajti izvršiti se je morala, dru-
gega izhoda ni bilo. Z odlašanjem izme-
njave ne bi imeli niti mi v Jugoslaviji,
niti naši bratje onkraj Alp nikake ko-
risti, pač pa občutno škodo, ker je bila
od te izmenjave odvisna v prvi vrsti
tudi izpraznitev in predaja onih ozemelj,
ki pripadajo nam.

Pomen izmenjave se vidi že takoj v
tem, da je Italija že istočasno imenovala
svoje delegate v komisije, ki se imajo

sestati v smislu rapalske pogodbe. Naj-
važnejša teh komisij je razmejitevna,
katere naloga je, določiti podrobno mejo
med ozemljem naše in italijanske države.
Ta komisija se deli v tri odseke: v od-
sek za razmejitev v Julijski Benečiji, v
katerega je Italija delegirala kot pred-
sednika senatorja Salato, kot člana ge-
nerala Bacchellija ter polkovnika Gari-
baldija; v odsek za razmejitev reške
države z italijanskim predsednikom inž.
Quartierijem ter članoma com. Bullinijem
in polkovnikom Carlettijem ter končno
v odsek za razmejitev v Dalmaciji pod
italijanskim predsednikom senatorjem Sa-
lato ter članoma generalom Barbarichem
in dr. Krekichem. Dalmatinska razmejite-
vena komisija bo pripravila poleg raz-
mejitve tudi vsa potrebna dela o odno-
šajih med kraji Dalmacije, ki pripadejo
Italiji in ostalo jugoslovensko Dalmacijo,
kakor tudi o razdelitvi pokrajinskih in
občinskih posestev ter arhivov.

Druga za to komisijo je komisija za
gospodarsko konvencijo, katere naloga
je vzpostaviti gospodarske in finančne
odnose med Italijo in Jugoslavijo. V to
komisijo je imenovala Italija: com. Luc-
ciolija, gen. ravn. davčne dir.; dr. Ma-
schenija, gen. ravn. javnih skladišč v
tržaški prosti luki; inž. Quartierija; se-
natorja Salato in poslanca grofa Tosti-
dija Valminuto. Generalna zveza italijan-
ske industrije in zveza italijanskih polje-
delcev pa pošljeta po enega predstavnika
v tehnični svet te komisije, ki bo imela
za gen. tajnika cav. Marianija, trgovin-
skega atašeya poslanstva v Beogradu, kot
drugega tajnika pa cav. Scarpio.

Tretja komisija je komisija za ure-
ditev kulturnih odnosov. V to komisijo
je Italija določila kot predsednika sena-
torja Ruffinija, kot člana pa sen. Salato
ter prof. Gentillija. Vse te komisije pa

bodo v stalni zvezi s posebnim v ta na-
men ustanovljenim oddelkom ministrstva
za zunanje zadeve. Za šefa tega oddelka
je bil imenovan generalni tajnik mini-
strstva za zunanje zadeve cav. Contarini.

Te komisije bodo začele v najkrajšem
času s delovanjem in upajmo, da njihovo
delo ne bo predolgo trajalo ter da bo
tako končno završeno najzalogostnejše po-
glavje naše zgodovine ter se bo pričelo
novo — poglavje dela za izbrisanje tega
madeža. Za to bomo delali skupno, mi
tu in neodrešeni bratje tam, katerim kliče
v proglasu „Edinost“ ob koncu: „Bratje
in sestre! Zvesti sebi, zvesti narodnim
idealom, udani ožji domovini, pokorni
zakonom, nastopite težko pot. Ne klo-
nite! Ne vdajte se! Kvišku srca! Na
delo!“

Gospodarski svet.

Naš novi trgovinski minister dr. Veko-
slav Kukovec se je lotil svojega posla s
tako marljivostjo in resnostjo, kakor
doslej še noben drugi naš minister. Poleg
tega, da je sam obiskal naše važnejše
centre ter se na licu mesta seznanil s
položajem in potrebami, je oklical sedaj
v Beograd še nekaj začasnih gospodarskih
parlament ali gospodarski svet.

Gospodarski svet se je prvič sestel v
četrtek 8. t. m. ob 10 uri v dvorani
razredne loterije. Udeležili so se tega
sestanka odposlanci vseh gospodarskih
podjetij in institucij v državi, otvoril pa
ga je minister dr. Kukovec sam, ki je
na kratko obrazložil njegov namen. Gos-
podarski svet je sklical, da izve za mne-
nja strokovnjakov o vprašanju saobračaja
carinskega postopanja in trgovinskih po-
godb, da dobi sliko sedanjega gospo-
darskega položaja ter inicijative in načrte
za bodočnost, s pomočjo katerih bo

mogoče odstraniti vse dosedanje ne-
dostatke.

O saobračajnih prilikah je poročal
pomočnik saobračajnega ministrstva
Sava Jelić, ki je naglašal, da velike
tehnične težkoče močno ovirajo izbolj-
šanje prometa. Omenil je težkoče z
uradništvom ter poudaril, da bi bilo za
izboljšanje treba ogromnega denarja,
kateri pa zaenkrat primanjkuje.

Za njim so govorili Baner za savez
industrijalcev v Zagrebu, inž. Šuklje za
savez industrijalcev v Sloveniji ter dr.
Bugaršić, Cera in Piletić, ki so zvrčali
krivdo na neurejenem prometu in upravo
in organizacijo železnic. Inž. Šuklje je
zahteval revizijo klasificiranja blaga ter
direktne tarife z inozemstvom in auto-
nomiziranje ljubljanskega inšpektorata.
Piletić je naglašal nujno potrebo orga-
niziranja avtomobilskega prometa v Črni
Gori, dokler se ne zgradi železnice.
Gener. ravnatelj carin Kukić, je obljubil,
da se bo carinsko postopanje uredilo.
Min. Kukovec je izjavil, da se železnice
same od sebe ne morejo vzdrževati ne
pri nas, ne v drugih državah. Bošković
je poročal o škandaloznih prometnih
sredstvih v Dalmaciji. Zagrebčan Deme-
trović je zahteval, da se ukinejo vse
carine za inozemstvo ter da se dvigne
produkcija premoga. Na to je Sava Jelić
odgovarjal na posamezne pritožbe ter
branil prometno upravo.

Na popoldanski seji je referiral na-
čelnik ministrstva trgovine Savić o re-
formi carinske tarife. Generalni ravnatelj
Kukić pa je pristal na to, da se carin-
ski tarifi kolikor mogoče znižajo, posebno
glede izvoza. J. Jovan pa je govoril o
svobodnem izvozu žita in o izvozu
živine.

Seje gospodarskega sveta se vrše
dalje s popolnim uspehom in obetajo.

Dr. W. H. Ballou.

O meteorih.

(Konec.)

Ko je meteor padel v njegovi bližini
na tla, je nastala huda eksplozija, ki je
vrgla množino zemlje trideset čevljev
visoko v zrak. Pok je bil tako hud, da
se ga je slišalo sto milj daleč na okoli,
Farmerju se ni zgodilo ničesar, dasi se
je revež neusmiljeno prestrašil ter zmotil
vse molitvice, kar jih je znal. Tam se
je zbrala potem velika množica ljudi.
Meteor se je nahajal štiri čevlje globoko
v zemlji, od koder se ga je izkopalo. Bil
je tedaj popolnoma mrzel že, toda
je zlomljen v dva dela, tehtajoča 44 in 92
funtov vsak.

Ameriški astronom ali zvezdoslovec
Simon Newcomb je izračunal, da pade
skozi naše ozračje vsako leto nič manj
kot 146 milj. meteorov. Kako je to, boste
rekli, da ta velikanska kamenita toča ne
pobije mnogo ljudi? Vzrok je v tem,
ker le malo meteorov srečno doseže
površje zemlje, vsi drugi zgorejo predno
padejo na tla. Kljub temu je bilo že
precej ljudi obitih od njih. Leta 616 je
bilo na Kitajskem ubitih od meteorov
deset ljudi; leta 944 — kot piše froits-

sarska kronika — je meteor zažgal neko
hišo; na 7. marca leta 1618 je eden
padel na justično palačo v Parizu in jo
zažgal; leta 1879 je bil v Kansas Cityju
ubit nek človek od meteora. Rečeni
človek se je tedaj nahajal pod nekim
drevesom. Meteor je padel na drevo,
ga razdrobil na kose in ubil še njega.

Lahko se zgodi, da bo zemlja na
svoji poti kdaj naletela na velik roj
meteorov, ki bodo začeli padati na njo
in jo uničiti. Nekateri trdijo, da je luna
bila bombardirana od take grozne toče.
Po njenem površju se namreč opazijo
velike lijakom podobne luknje, katere
so nastale bodisi radi eksplozij tje pad-
lih meteorov ali kot nekdanjih ognje-
nikov, ko so znabit nekdo bruhali na
njej in so danes popolnoma ugasli.

Do sedaj se še ni našlo na nobenem
meteoru takih organskih snovi, v katerih
življenje še obstaja. Toda so vzroki za
verovanje, da se je prva kal življenja
vsejala na našo zemljo baš potom me-
teorov. Vzroki so tu za verovanje, da
kometi ali zvezde repatice, ki pogostoma
niso nič drugega kot velikanski roj
meteorov skupaj, nosijo s seboj minutne
organske oblike, med njimi bacile bo-
lezni in jih stresajo okoli sebe in mimo-

grede tudi na našo zemljo. Vsekakor so
to le teorije, katerim se morda ne bo
dalo nikdar priti do dna.

Fran Podgorjan:

Pri Ahasveru v Petrovem Selu.

(K 79. letnici slovenskega Ahasvera dr. Pavla
Turnerja.)

Cprav sva si takorekoč sosedu v
Petrovem Selu pod Nemško Kalvarijo,
sem že od lani osorej odlašal priliko,
da se seznanim z osivelim sinom pra-
gornege Pohorja, z izrednim, v naših
literarnih krogih spoštovanim možem,
ki je v najlepši dobi svojega življenja
prehodil toliko sveta, da se je po pra-
vici sam krstil za Ahasvera. Lani osorej
namreč sem zbiral za zgodovino, na-
menjeno za prvi slovenski kašipot
„Maribor in okolica“ tudi imena od-
ličnih slovenskih mož izza dobe našega
prerodenja. Tedaj so mi dr. Turnerjevi
znanci nujno priporočali, naj se v tej
zbirki ne izognem tega imena, ker mi
bo i nositelj sam gotovo rade volje z
marsikaterim zanimivim spominom še
sam izpopolnil mojo zbirko. No, prišlo
je drugače. Sredi tega dela sem se
vrgel vsega sredi razburkanega politič-

nega valovja; ker me izdajatelj pozneje
zgrešenega kašipota ni hotel več čakati,
je moja zbirka obležala danes sam ne
vem kje. In tako sem odložil tudi obisk
k našemu Ahasveru na nedoločeni čas.

V četrtek, 4. februarja popoldne pa
mi je nekaj neznanega v prsih velelo:
pojdi! In šel sem. Moja sestanovalka,
znana nemška pisateljica ga. Sida Sölich
— tudi znanka dr. Turnerja — mi je
opisala pot do Ahasverove vile skozi
vinarsko ulico mimo sadjerejske in
vinorejske šole. Tam doli že blizu ceste
na Kamnico stojita desno dva velika
topola, ki strazita vhod v velik, vzorno
negovani sadovajak. Ze na spodnjih
rebrih vinorodne Kalvarije stoji lična
vila starejše arhitekture; v dobi zelenja
se mi zdi, postane ta prijazno vabeči
tusculum čisto prikrit očem obiskovalcu,
ki prihaja skozi vrt. Moj čas ni bil po-
seben ugoden za ožje rekognosciranje
bližnje in sosednje okolice; čim sem
namreč dospel do vile, je moj še le
lani novi klobuk konstatiral, da je naš
vremenski prerok pod njim slučajno
zopet zadel svojo prognozo na dež. Se
le ko sem stopil na prvo stopnjico, sem
se domislil, da sem pravzaprav drzen
ropar miru blaženih, ki ga tu notri

da prinesejo velevažna izboljšanja našega narodnega gospodarstva.

V petek se je seja gospodarskega sveta nadaljevala. Sejo je otvoril zopet minister dr. Kukovec ob pol 10. uri s pozivom, da se osnujeta dva strokovna odbora, eden za prometne razmere, a drugi za predloge o izpremembi carin in carinskega postopka. Nato je pričela debata o carinah. G. Bugarčić je povdarjal, da se vsak govornik naslanja preveč na egoizem ter ne vpoštevata državnega interesa. Bošković je govoril o potrebi subvencioniranja naših parobrodskih družb. Tarife ne smejo biti višje nego italijanske, da ne bo italijanska konferenca zadušila ves naš razvoj. Carina na izvoz vina v Avstrijo in Čehoslovaško naj se ukine. Pri ribji trgovini konkurira z Dalmacijo danes Španija.

Popoldan je bila razprava v trgovinskih pogodbah. Todorović je naglašal, da so trgovinske pogodbe z Avstrijo in Čehoslovaško le provizorične. Za pogodbo z Italijo imamo dve možnosti: provizorično ali definitivno. O teh vprašanjih se je potem obširno razpravljalo. Frankeš je nastopil proti uvozu laškega vina. Bošković je bil proti definitivni pogodbi z Italijo. Kukić je zastopal isto mnenje, pred vsem pa si moramo utrditi lastno gospodarsko neodvisnost. Po tej debati se je razpravljalo o pripravah za uvedbo sistema direktnih davkov. Petkova seja je bila končana ob 19. uri.

Notranja in zunanja politika.

* Spor v Zemljoradniškem klubu.

V petek se je vršila seja kluba zemljoradnikov, ki je bila zelo burna. Razpravljalo se je o načrtu ustave, ki ga hoče klub predložiti ustavnemu odboru. Nastala je dolga in ostra debata. Člani kluba se niso mogli sporazumeti o podrobnostih. Sklenjeno je, da se nekatere točke še izpremene in o njih ponovno debatira.

* Novi župan na Reki. Reški ob-

vživajo nemoteno od malomestnega življenja. Skoro da mi je postalo žal, ne zato, da sem prišel semkaj, ampak da nisem že zdavno zašel tudi med literate — vsaj kot vinski agent, tako bi imel danes vsaj svoje „sloveče“ ime, s katerim bi se z mirno vestjo predstavil našemu častitljivemu Ahasveru I. zdaj v blagem pokoju tu na Petrovem Selu pod Nemško Kalvarijo. Ali prirojena in še bolj privzgojena drznost novinarjev je razpršila vse mučne misli. Če tudi vsi trdijo, da sem bil že vse — strahopetec nisem bil nikdar. Potrkal sem čvrsto na zunanja vrata in čakal. Kmalu na-to se prikaže na verandi visokoraslo bitje ženskega spola, inteligentnih potez v odkritem obrazu. „Je gospod dr. Turner doma?“ — „Da, ali je on je danes bolsten.“ (Aha Hrvatice, sem dejal sam pri sebi). — „O škoda, škoda! Pa vendar ni nevarno zbolel? Jaz sem namreč novinar in sicer eden silno radovednih in kot tak bi se tako rad spoznal z gospodom doktorjem, posebno, ker, če se ne motim praznuje zdaj svojo 80 letnico...“ Med tem sem bil že drzno odložil svojo malho na mizo in se postavil v pozo, češ, ne boš me z lepa vrgla ven. „Gospoda doktorja muči ravno danes astma, veste tako okrog srca nekaj nadležnega“. Ze sem se bal, da mi ljubezniva neznanica poreče: in zdaj ga prihajaš mučiti še ti nadležna novinarska. Toda moja neznanica se je morala uveriti, da nisem tako nevaren človek, kakor izgledam; povabila me je prav v svetišče bolnega Ahasvera. Spotoma mi je zaupala, da je bolnik dne 24. januarja praznoval svoj 79. letni rojstni dan, torej da se sedaj nahaja začetkom svoje 80 letnice. (Konec prih.)

činski svet je izvolil novega župana odvetnika Salvatorja Bellasicha (Belašiča). Po izvolitvi je novi župan izrekel nastopni govor, v katerem je izjavil, da bo politika mesta Reke vedno takšna, da ne bo imelo škode italijansko narodno gospodarstvo in zlasti, da ne bo konkurence s Trstom.

* **Maršal Foch v Beogradu.** Sredi meseca marca pride v Beograd francoski maršal Foch. Ta prihod ima vojaški in političen značaj. Za sprejem se delajo velike priprave.

* **Vtis sestanka dr. Mayra z dr. Benešem.** Sestanek dr. Mayra z dr. Benešem je napravil v avstrijskih političnih krogih najboljši utis. Smatra se, da je ta sestanek pokazal, da je nastal v čehoslovaški zunanji politiki preokret, ki vodi k izboljšanju odnošajev med Avstrijo in Čehoslovaško. Glavni predmet pogovorov med dr. Mayrom in dr. Benešem je tvorila konferenca v Portorožu, na kateri bosta nastopali Avstrija in Čehoslovaška povsem edinstveno. Obe državi bosta storili vse, da bodo uspehi te konference čimvečji. Bolj neugodno pa stoji vprašanje prisostvovanja tej konferenci s strani ostalih nasledstvenih držav. Osobito o Jugoslaviji še ni znano, ali se konference udeleži ali ne. Avstrijska vlada doslej še ni prejela oficijelnega povabila na konferenco, vendar pa se smatra, da dospe ta poziv v najkrajšem času. Konferenci bodo prisostvovala vse države, zastopane v reparacijski komisiji ter Avstrija, Čehoslovaška in Madžarska.

* **Širjenje gibanja za priklopitev k Nemčiji.** Kljub vestem, da je pariška konferenca sklenila, da se iznova prepove priklopitev Avstrije k Nemčiji, se gibanje za to priklopitev v Avstriji vedno bolj razširja. Posamezni deželni zbori so sklenili resolucije, ki zahtevajo od vlade, naj takoj prične priprave za ljudsko glasovanje, ki ga je že ustavotvorna skupščina soglasno sklenila. Splošno mnenje je, da se bo pri glasovanju pretežna večina prebivalstva izrekla za priklopitev. Zvezna vlada je te sklepe in mnogo tozadevnih resolucij različnih političnih korporacij izročila narodni skupščini. Predsednik dr. Weißkirchner namerava prihodnje dni sklicati sejo odseka za zunanje posle, ki bo zaupno razpravljalo o tem vprašanju.

* **Enotna fronta nemških strank.** Večinske stranke so sprožile misel, naj se osnuje v odgovor na pritisk pariške konference koncentracijska vlada, v kateri bi bile zastopane razun komunistov vse parlamentarne stranke. Vstred odpora večinskih socialstov pa se je akcija ponesrečila. Pač pa upa državni kancelar dr. Fehrenbach, da se mu bo posrečilo razširiti svojo vladno s pritegnitvijo nemških nacionalcev, s katerimi so se začela pogajanja že predvčarčjšnjem. Tako razširjeno vladno bodo podpirali v njenem boju proti pariškim sklepom ne le večinski socialisti, ampak tudi neodvisni, morda celo komunisti. Na ta način se bo postavila v bran pariškemu diktatu enotna fronta vseh nemških strank od skrajne desnice do skrajne leve.

Zanimivosti.

Ljubimec, ki je spreobrnil grešnico. Te dni je izročil zagrebškemu okrožnemu sodišču nek brivski pomočnik prošnjo, da bi se mu dovolilo, da plača kazen 600 K, na katero je bil obsojen v obrokih mesečno po 200 K. Zakaj je bil obsojen? Nekega večera je sedel v kavarni „Klub“ z nekoliko prijatelji, ki so ga opozorili na elegantno

damo, ki je upirala sumljivo vanj svoje zapeljive oči. Spočetka se mu zdela preveč elegantna, toda ko je spoznal, da ga res venomer gleda, je počel tudi on z njo koketirati. Iz koketiranja se je rodilo pobježje seznanjenje in končno nekega dne povabilo na njen dom. V povabilnem pismu mu je pisala, da odpotuje njen soprog, trgovec, pa službenih opravkih iz Zagreba ter bosta tako brez vsake nevarnosti lahko preživela skupaj par lepih ur. Po kratkem premisleku se je udal ter šel. Prišel je v elegantno stanovanje s šestimi sobami. Otroci so že spali, a služkinje ni bilo, ker jo je ona ravno istega dne odslovila — morda samo radi tega, da bo še bolj varna. Odšla sta v sobo in tam mu je ona servirala jedila in vino in svojo ljubezen. V sladki sreči se niti on niti, ona nista zavedala, da obzorje ni jasno, nego da se na njem zbirajo temni oblaki, oziroma da govorimo dosledno — da se zbira temen oblak. Nenadoma so se odprla vrata in med durmi je stal — soprog. Odkod je prišel? Kaj ga je prineslo, ko je vendar zatrdil, da potuje izven Zagreba? Kismet — usoda! On je okamenel, kakor Lotova žena — ona je padla na posteljo in zaihtela in ihtela je brez konca in kraja. Soprog pa je ostal miren, edini on se ni dal prevrniti iz težišča. Mirno je poklical policijo ter ji izročil njega — zapeljanega zapeljivca njegove žene. Pred sodiščem je priznal vse, ker ga je soprog za to prosil — hotel je namreč imeti material za povod ločitve zakona, tako je namreč zatrjeval — in bil je obsojen na globo 600 K. Toda soprog se ni ločil o soproge. Mirno, kakor da se ni nič dogodilo se sprehajata po zagrebških sprehajališčih in ona je poslala — zvesta žena. Zakaj? Ker se boji razporeke, ker se boji, da bi pri ponovni nezvestobi soprog s pomočjo sodnijsko ugotovljenega vzroka to grožnjo res lahko izvedel. Tako je ljubimec spreobrnil grešnico in za to mora še plačati 600 K v mesečnih obrokih. Je pač še vedno nevhvaležnost plačilo sveta.

Dnevna kronika.

— **Himen.** V soboto popoldan ob 16. uri sta se v Magdalenski cerkvi poročila g. Slavko Klemenčič, učitelj v Libojah pri Celju (bivši poročnik v Mariboru) z gdn. Marinko Cujnikovo iz Maribora. Poročil ju je profesor doktor Medved. Obilo sreče in blagoslova!

— **Razmere v bolnici** so se kakor čujemo, v sled energičnega nastopa g. primarja dr. Crniča v splošnem izboljšale. Samo glede prehrane bi bilo želeli izboljšanja. Kakor se nam zatrjuje, tiči tozadevna napaka v tem, da si se stre usmiljenke oskrbujejo zase posebno in boljšo hrano v škodo strežnikom, pa tudi bolnikom v nižjem plačilnem razredu. Strežniki s svojo skromno plačo po 210 K ob tej hrani ne morejo shajati, še manj pa si ob taki plači privoščiti priboljšek v gostilni. Zelo neljubo nam je, da se moramo pečati s temi pritožbami. Ali bolnica je javen zavod in kot tak podvržen javni kontroli. Veselelo nas bo, ako se g. primarija posreči odpraviti tudi te pritožbe.

— **Za predsednika višjega šolskega sveta za Slovenijo** je na mesto gospod prof. Vadjala, ki je razrešen svojega posla, imenovan ravnatelj dr. Stanislav Bevk.

— **Novi kovani drobiž** je dobila zagrebška državna blagajna ter ga razdelila pozameznim uradom, odkoder pride v splošen promet. Kdaj ga pa mi dobimo?

— **Dar Jugoslovenski Matici.** Gospodični Henrika Golob in Marija Ravtar sta nabrali med nameščenci mariborskega okrajnega sodišča K 482-20 za Jugoslovensko Matico. Požrtvovalnima gospodičnima najlepša hvala.

— **Okrožnica škofov.** Minister prosvete je naslovil vsem katoliškim škofom v Jugoslaviji okrožnico v kateri prosi škofo za mnenje, na kakšnem temelju naj bi se vršila pogajanja z Vatikanom v svrhu organizacije katoliške cerkve v Jugoslaviji. To okrožnico je izzvala v prvi vrsti okolnost, da obstoji posebno

v Hrvatski in v Dalmaciji med katoliškim duhovništvom želja, da se cerkve nacionalizira, kar bi našlo poseben izraz v uvajanju glagolice v cerkvene obrede. Drugi namen te okrožnice pa je, urediti tudi reformistični pokret ter ekonomska vprašanja duhovništva.

— **Zgradba ceste v Sv. Petru.** Kakor znano, je bil našemu okrajnemu zastopu vstevši onega pod avstrijsko vlado, prihranjen škandal, kakor sličnega ne pozna nobeno mesto. Škandal namreč, da je Maribor ostal do danes brez vsake prave dovozne zveze v smeri naše najlepše dravske revije od Sv. Petra dalje proti Ptuj. Tu doli imamo najlepše, najbogatejše in mestu najbližje kraje, toda brez ceste. Ako se pelješ od Maribora in ni slučajno podsut Meljski hrib, se pripelješ do Sv. Petre k Senekovičevi gostilni, evo, konec sveta. Pač pelje zgorej pri cerkvi vozna pot, ki pa pada strmo navedol proti mlinu ter ovira ves promet iz tega dela Slovenskih gor, ki tudi že dolgo kličejo po zgradbi večje ceste in izboljšanju dovoznih poti na to cesto. In vseh teh razmer, ki stransko škodujejo celemu prebivalstvu cele okolice, pa tudi Mariboru samemu, je kriv brezbržen okrajni zastop in pa pa župnikova špekulacija; župnik namreč hoče imeti cesto zgorej, da bi se gospod lažje vozil v mesto in bi ob enem še kaj profitiral zase in svojega sorodnika. Ker se je pokazalo, da v Mariboru ni nikogar, ki bi imel krajšo klerikalnim škodljivcem stopiti odločno na noge, so se prizadeti sami organizirali v posebno zadruzo, ki je sklenila, da izpelje cesto od Senekovičeve gostilne ob Dravi do mlina, ozir. Muršičeve gostilne. S tem bo storjen prvi korak za otvoritev prometa ob naši dravski rivieri proti Ptuj.

— **Kontrola konfiskatov.** Iz občinstva smo prejeli: Venomer slišimo o velikih množinah raznega zaplenjenega blaga. Nikakor pa še nismo slišali, kaj je z nadaljno usodo takega blaga; ali se proda in komu se proda, kam pride dotični izkupiček, ali pa se blago porazdeli med reveže, kdaj in kako? Ker slišimo, da se te dni nahaja v Mariboru delegat ministra financ, ki se zanima za razne slične zadeve, se nam zdi umestno, ga opozoriti tudi na vprašanje konfiskatov pri različnih oblastih.

— **V našo včerajšnjo notico.** V Jugoslavijo pristojni ljudje... se je vrnila neljuba pomota. G. Sterlini se imenuje namreč naš obmejni komisar v Špilju, dočim je g. Sterlini avstrijski obmejni komisar in bi mesto njega moralo stati ime našega jugoslovenskega obmejneg komisarja v Mariboru.

— **Slovenska Kalvarija s Pohorjem.** Kdor hoče videti veliko umetniško izdelano sliko naše Slovenske Kalvarije z ozadjem najlepšega oddelka Pohorja, naj si jo pride danes v soboto večer osebno ogledat na „Planinski ples“ v Götzovo dvorano, kjer najde še tudi druge krasne slike naših slovenskih planin.

— **Podružnica Jugoslovenske Matice v Mariboru.** Odbor Jugoslovenske Matice v Mariboru se zahvaljuje najtopleje vsem, ki so pripomogli k uprizoritvi „Božičnih slik“ v mariborskem Narodnem gledališču, v prvi vrsti gosp. ravnatelju Hinku Nučiču, ki je prezlačno prepustil gledališče na razpolago in sploh šel na roko kolikor je mogel, dalje gđ. pis. Ljudmili Poljančevi, gđ. Coretti, ter slov. ženskemu društvu in sploh vsem osebam, ki so s svojim sodelovanjem pripomogle do tako lepega vspeha, zlasti gospej ravnateljici Stupca, gospej Maistrovi, gospej Lipoldovi, gospodični Levstikovi, gospodu sod. svetniku Oskarju Devu in dijaku Cvirnu, voditelju dijaškega orkestra.

— **Licitacija žagovčeve zapuščine.** V torek popoldne ob 15. uri se vrši na okrajnem sodišču licitacija dveh koles (eno se novo) in ene zapne ure. Ti predmeti so iz zapuščine znanega vlomilca Žagovca in pridejo na dražbo v korist pri vltomu v vojaško blagajno oškodovanega g. podpolkovnika Cvirna.

— **Izlet v Strnišče.** Ker se je že priglasilo večje število udeležencev, priredi Jugoslovenska Matica k zanimivi prireditvi v Strnišče poseben vlak, ki odhaja iz Maribora ob 4½ uri pop. in

se vrne v Maribor okrog 24. ure zvečer. Udeleženci imajo torej čas, da dobro prespe Planinski ples in se vrnejo pravočasno, da se pripravijo za drugi dan. Prireditelj se vrši v Stenišču v občini, dobro pokriti, topli in električno razsvetljeni dvorani. Pot s kolodvora do taborišča je dobra in oddaljena od postaje le 10 minut. Oseba gosp. taborskega predstojnika Mrlička jamči, da bo vse dobro urejeno. Vršiti se torej lahko ob vsakem vremenu. Stroški za vožnjo in vstopnina bodo tako nizki, da ne bodo preveč otežili žepov in se bo izdatno izplačal užitek ruskih narodnih pesmi in plesov. Prosimo torej vse naše somišljenike in prijatelje, da se udeležijo in z vso močjo agitirajo za udeležitev. Prijave sprejema Jugoslovanska Matica, Sočna ulica 32 pritičje, ker se bodo tudi v nedeljo dobivali vozni listki. Pisarna bo odprta od 9. ure dalje.

— **Plesni venček požarne brambe v Kamnici.** Danes, na pustno nedeljo se vrši v gostilni Vogrinec dobrodelni plesni venček. Začetek ob 15. (3.) uri. Vstopnina 10 K. Vstopnici v predprodaji do 15. ure v gostilni Kopriva v Kamnici.

— **Defraudant Straus pod ključem.** Zadnje dni smo poročali, da je bil računovodja na mariborskem glavnem kolodvoru, Straus, ki je poneveril znatne svote ter pobegnil v Avstrijo, na Dunaju aretiran, vendar pa zopet izpuščen na svobodo. Kakor smo pa sedaj izvedeli, je imenovan na varnem ter ga je njegova soproga, ki stanuje tukaj, obiskala v zaporu.

— **K napadu na g. Nepomuckega** smo od prizadete strani izvedeli še sledeče: Napad se ni izvršil z revolverjem, marveč s karabinko. In sicer so bili trije napadalci. Najprej so oddali dva strela in ko je napadeni šel za njimi, sta položila še dva strela. G. Nepomucki, ki je sicer pravnik, nam je pokazal, kako je en strel zadel konec rokava bluze in le malo ošvrknil tudi roko. Sreča njegova je bila, da je imel ob istem času odprt plašč, ki je kolikor toliko zaustavil strele.

— **Nove poštne pristojbine v Avstriji.** Z dne 2. t. m. so stopile v Avstriji nove poštne pristojbine v veljavo. Pisma v Jugoslavijo se mora frankirati s 5 kronami.

— **Iz Slovenjgradca.** Za gerenta naše občine je mesto dr. Bratkoviča, ki je v kazenski preiskavi, imenovan gospod dr. Vinko Zelezničnik.

— **V Ljubljani je umrl v petek** znani tovarnar in zaveden narodnjak Fran Mally, hišni posestnik na Sv. Petra cesti 34.

— **Brezposelnost se v Ameriki ne širi več.** Po neki uradni statistiki je beležiti v Ameriki pojevanje brezposelnosti.

— **V Milanu je umrl dne 2. februarja** kardinal Ferrari.

— **Wilson ozdravel.** Iz Washingtona se poroča, da je obiskal Wilson s soprogo gledališče. Po bolezni je bil to prvi slučaj, da se je zopet pokazal na ulici.

— **Najdeno.** Pri vajah za trgovski ples se je našla mala boa (ovratna) in žepni robec. Lastnik naj se zgleda v trgovini Baloh & Rosina, Grajski trg.

Sokolstvo.

o Sokolska maškerada. Vabila za maškerado so se že razposlala. Ker pa odbor ni imel natančnih naslovov, je pošta mnogo vabil zaradi pomankljivih naslovov vrnila. Zato še enkrat prosimo, da se vsakdo, ki se želi udeležiti maškerade in ni prejel vabila, blagovoli oglasiti pri br. Majerju, trgovcu na Glavnem trgu. „Mariborski Sokol.“

o Člani in članice „Sokola“ se opozarjajo, da na Sokolski maškeradi kroj ni dovoljen. „Odbor.“

Kultura in umetnost.

— **Iz pisarne slov. mestnega gl. da.** lišča. Opozarjamo sl. občinstvo č. abonentov, da se vrši v torek predstava že ob 17. uri.

— **Orkester Glasbene Matice v** Mariboru naznanja svojim članom, da se vrši vaja za godala na lok v ponedeljek 7. februarja točno ob pol 20. uri. Prihodnja vaja v petek 11. februarja ob isti uri.

Najnovejša poročila.

Ekspozice ministra za konstituantno v vladnem načrtu.

Beograd, 4. febr. Danes ob 10. dop. se je vršila prva seja ustavnega odbora, na kateri se je pričela načelna razprava o ustavi. — Minister za konstituantno, dr. Trifković, je imel daljši govor, v katerem je med drugim izjavil: „Ideal, za katerega se je naš narod tako dolgo boril in za katerega je doprinesel tako velikanske žrtve, je uresničen. Izvršeno je ujedinjenje ogromne večine troimenega naroda. Ujedinjeni smo v narodni državi in sedaj moramo z vsemi močmi delovati na to, da dvignemo in učvrstimo zadovoljstvo naroda. Vladin ustavni načrt je sestavljen popolnoma z vidika tega ideala. Zato tvori podlago temu ustavnemu načrtu bivša srbska ustava, ki je bila plod dolgotrajnega dela in dolgih političnih hrb in o kateri lahko smelo trdimo, da je bila izvor vse moči in odpora srbskega naroda, ki se je zavedal, da je bila to njegova država. Če je bilo dobro državi, je slo dobro tudi njenemu narodu. Ravno zato pa se je s svojo državo tudi tako junaško boril in doprinesel za njo take žrtve. Sedaj smo ujedinjeni. Potrebno je, da čuti tudi ujedinjeni narod tako, kakor je čutil srbski narod v Srbiji.“ — Minister je nato razlagal načela vladnega ustavnega načrta, o parlamentarni monarhiji, o jamčenju osebne svobode in o prestolonasledstvu. Vladni načrt predvideva dvodomni parlamentarni sistem, ki naj bi zagotovil demokratični razvoj države. Načrt je politično centralističen s širokimi samoupravnimi jedinicami. Minister naglašja, da načrt vlade nima nikake pretenzije na dovršenost, odgovarja pa vsekakor prilikam, v katerih živi sedaj troimeni narod. Prosi vse govornike, naj bodo v diskusijah objektivni, da se čimprej odpravijo vsi nedostatk.

Klerikalci in zajedničarji.

Beograd, 4. feb. Na splošno začudenje so po ekspoziciji ministra za konstituantno o vladnem ustavnem načrtu klerikalci in zajedničarji molčali. Niti eden se ni oglašil k besedi, niti eden ni protestiral, dasiravno v javnosti, osobito v svojem časopisu že cele mesece bijejo najhujši boj proti vladnemu ustavnemu načrtu. Govorili so le radikalec dr. Radovil, ki je izrazil željo, da se v diskusiji najprej rešijo le načelna vprašanja. Socijalni demokrat Divac, ki je naglašal, da načrt v marsičem ni popolnoma jassen ter da ga je treba izpopolniti ter komunist Jovanović, ki je izrazil željo po večji decentralizaciji.

Jurišić pravosodni minister.

LDU Beograd, 4. januarja. V soglasju z demokratskim klubom bo imenovan za ministra pravosodja gospod Marko Jurišić, ker je minister Trifković preobložen s posli za konstituantno in ustavo. Novoimenovani minister ostane na svojem mestu samo začasno.

Pilsudski odpotoval v Pariz.

LDU Varšava, 4. januarja. (Orient). Včeraj je državni predsednik Pilsudski odpotoval v Pariz. Pred odhodom so ga na kolodvoru pozdravili zbrani ministri in diplomati.

Ublažitev nasprotstev med Venislozem in Konstantinom.

Rim, 4. februarja. V tukajšnjih krogih prevladuje mnenje, da sta se kralj Konstantin in Venisloz sporazumela, kar se bo občutilo posebno na predstoječi londonski konferenci. Vслед tega so se opozorili zaupniki Kemal-paše ter Turške, naj opuste svoje dosedanje zadržanje, ker bi v nasprotnem slučaju zamudili ugodno priliko za revizijo sevreske pogodbe.

Ne pozabi naročnine!

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 4. februarja.

Zagreb: Berlin 236—239, Italija 0—523, London 565—570, New York 146—147, Pariz 0—1025, Praga 186 do 187, Svica 0—2350, Valute. Ameriški dolarji 141.00—141.75, avstrijske krone 24—25, carski rublji 65, češko-slovaške krone 170—175, francoski franki 970—975, napoleonidori 470 do 471, nemške marke 230—232, romunski lei 192—202, souvereigni 255.

| **Sejmsko poročilo.** Na tedenski sejenj dne 4. febr. t. l. se je prignalo 26 prasičev; cene so bile od 25—30 K žive teže za 1 kg. Vzrok slabega sejmskega obiska je bilo slabo vreme, ki je začelo že ob pol 5. uri zjutraj z dežjem snežiti in s tem onemogočilo promet.

| **Poštni promet z Bolgarijo.** Kakor se uradno poroča, je poštni promet v Bolgarijo zopet odprt.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila.

Učeneč se sprejme v trgovino Baloh & Rosina, Grajski trg 3. 168

Postelja iz trdega lesa se proda. Resljeva ul. 12. 163

Pisalni stroj „Adler“, najnovejšega sistema, zelo priročen, je takoj za oddati. Naslov v upravi.

Pošiljam franko povsod v 5 kg poštne pakete grških fig za 120 kron, rožičev za 102 K, olupljenih mandelincev za 498 K, pečene kave „Aromatic“ za 403 K, Ceylon čaj za 498 K. Vinko Hmeljak, Maribor, Slomškova (Domplatz) trg 6. 161 3—1

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Išče se **meblirana soba** s prostim vhomom za enega ali dva gospoda. Ponudbe na upravo lista.

En velik štedilnik za vzdati se proda. Vprašati v upravi lista.

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodod iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtve italijanske druhali, ki mu je požgala hišo z vso opravo in živi sedaj kot begunec v Mariboru, **Voikmarjeva ulica št. 1**, Svabova hiša. Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po najnižjih cenah.

Kot družabnica ali poslovodkinja

s kavcijo, s trgovsko izobrazbo in prakso, bi pristopila v kako že vpeljano trgovino s specializiranim blagom. Ponudbe na Anončni in informačni zavod „VEDEZ“, Maribor, Slovenska ulica 6. 128

Jos. Martinc

Maribor 025

Galanterijska veletrgovina

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem sedaj nastavljal

izborna vino

naj pride vsak gost samo pokusiti! 158 3—5

Hinko Kosič restavratore „Nar. dom“. MARIBOR.

Zadružna banka

podružnica Maribor

Gosposka ulica 20 (Pirehanova hiša)

Posluje redno v vseh bančnih strokah

Stranke sprejema dnevno ob uradnih urah

Centrala: SPLIT

Podružnice: MARIBOR, ZAGREB, NOVI SAD

Afilijacije:

Zadružna Banka Rijeka, Zadružna štedionica Trst

Osnovna glavica: K 50.000.000.—

Bankovni oddelek: Bavi se z vsemi bančnimi posli. Obavlja izplačila na vsa tuzemska in inostranska tržišča pod najugodnejšimi pogoji.

Blagovni oddelek: Kupuje in prodaje na veliko vse domače in prekomorske proizvode.

Menjalnica: Kupuje in prodaje tuje valute, devize in čeke, ter vseh vrst domačih in tujih papirjev.

Vloge: Sprejema denar na vložni žiro in tekoče račune ter jih obrestuje pod najboljšimi pogoji. 56 8—7

Vloge na knjižice obrestuje s 4 1/4 %.

Danes popoldan vsi v „Narodni dom“ na domače krofe in ocvirke!

K obilnem obisku uljudno vabi

167

Hinko Kosič, restavrater.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREŽICE.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000.—

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.

V. Marsano **TIMEX** Zagreb
Telefon 228 Mikločeva ul. 8Moderne tovarniške opreme
Stroji za vse industr. obrate
Precizna in navadna orodja
Zastopstvo najboljših tvrdk
Prodajalna za Jugoslavijo
tvrdke G. Rot A. G. Wien III.Hidravlične napeljave
Motorji vseh vrst
Opreme mlinov.

66 26—2

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

Vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri-
staniška ulica 2.

Carinsko posredovanje

izvršuje najtočnejše po najnižjih cenah

F. & A. UHER

Spedijsko podjetje

Maribor 63 4—4 Ljubljana

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjske opreme, podložki, modroci, otomane, spalniki in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapetiranega pohištva v vsakem slogu od preste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdnici za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Staniškov trg št. 6

Svoboden ogled 217 Ceniki zastojl

Povišanje

honorarja za babice mesta Maribor.

Babice Maribora so določile sledeče tarife:

1. Za ubožne sloje, namreč delavce in poduradnike, za porod in devetdnevno oskrbo K 200.—

2. Srednji sloji, obrtniki K 400.—

3. Posestniki, trgovci, višji uradniki in častniki K 600.— do K 1000.—

V posebnih slučajih ima babica pravico do višjega honorarja, na primer pri dvojčkih stane še enkrat toliko.

Za porod in devetdnevno oskrbo, ker ostane babica vedno v hiši, K 2000.—

Nadaljni posamezni obiski, kateri prekoračijo devetdnevno oskrbo ali pred porodom, se zaračunajo 20—40 K.

Babica, katero se je pred porodom določilo in se jo potem ni klicalo, ima pravico do celega honorarja.

Porodniški stroški v hiši babice za porod in devetdnevno prehrano K 1500—2000.

Po najnižji
ceni!**Manufaktura**v novo pre-
urejeni trgoviniPo najnižji
ceni!

169

ALBERT KOPAČ

Maribor, Glavni trg št. 17

Zimsko
blago po
lastni ceni!Prodaja vsakovrst-
nega inozemskega
manufakturnega
blaga in pletenin.

Na debelo in drobno!

Zimsko
blago po
lastni ceni!

Brivskega delavca

perlektnega iščem. Vstop
takoj 156 3—3Vekoslav Gjurič
Jurčičeva ulica št. 9.Krasna dvonadstropna
hiša v Mariboru, Tatten-
bachova ulica, se proda.
Posredovalci izključeni. Na-
slov pove uprava. 143 2-2

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl
novo higijenično
brivnico.Za prvovrstno in čisto po-
strežbo jamčim. 155 3—2Vjekoslav Gjurič
primorski begunec.

Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potu-
ločemu občinstvu.Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Motorje za istosmerni tok

(Gleichstrom)

14 HP, 3 HP, 1 HP z napuščaji (Anlass),
ter motor na plin proda**Mariborska tiskarna d. d.**

Jurčičeva ulica 4.

Pohištvo!

Tovarna in zaloga Koroška cesta 46—53

Peter Hochegger in drugovi

priporočajo

svojo bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske opreme iz meh-
kega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

Telefon števil. 375

Speditija vseh vrst. o Sprejemanje blaga v skladišča.
Zacarinjenja in zavarovanja. o Mednarodni prevozi.

:-: Spedijsko dostavno podjetje južne železnice. :-:

„BALKAN“

MARIBOR

Pisarna: Aleksandrova cesta 13. — Skladišča: Aleksandrova cesta 70, Koroška cesta 19.

Centrala: LJUBLJANA. — Podružnice: MARIBOR, BEOGRAD, ZAGREB, TRST, WIEN.

Brzjav. naslov: Speditija.

Selitve z patentirani. pohištvenimi vozovi na vse strani.
o Skladišče spojeno s tirov južne železnice. o

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.